

คู่มือการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict of interests)

จัดพิมพ์โดย

ฝ่ายประเมินผลและสถิติ กองวิชาการและแผนงาน

สำนักงานเทศบาลนครอุดรธานี

๑ ถนนอธิบดี ตำบลหมากแข้ง อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี

โทร. ๐-๔๒๓๒-๕๑๓๖ - ๘๕ ต่อ ๔๒๐๓ , ๔๒๑๙

www.udoncity.go.th

คู่มือการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict of interests)

ฝ่ายประเมินผลและสถิติ

กองวิชาการและแผนงาน เทศบาลนครอุดรธานี

เลขที่ ๑ ถนนอธิบดี ตำบลหมากแข้ง อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี

โทรศัพท์ : ๐๔๒-๓๒๕๑๗๖-๘๕ ต่อ ๔๒๐๓,๔๒๑๙

โทรสาร : ๐๔๒-๓๒๖๔๕๖

e-mail : udoncity.go.th

คำนำ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ถือเป็นหน่วยงานที่มีความใกล้ชิดกับพี่น้องประชาชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในฐานะเป็นผู้ใช้อำนาจรัฐในการปกครองและบริหารจัดการในเขตพื้นที่รับผิดชอบ เป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการให้บริการสาธารณะด้านต่างๆ ซึ่งดำเนินการแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นให้แก่คนในท้องถิ่นเป็น หน่วยงานที่มีความใกล้ชิดกับประชาชน และมีความเข้าใจในสภาพและรับรู้ถึงสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นภายในท้องถิ่นดีกว่าหน่วยงานราชการส่วนกลาง ในการปฏิบัติงานและดำเนินการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมอาจส่งผลกระทบต่อชุมชนและประเทศชาติ ซึ่งอาจมีสาเหตุมาจากการปฏิบัติหน้าที่หรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่เพื่อแสวงหาผลประโยชน์ที่มีควรได้โดยชอบด้วยกฎหมาย รวมทั้งปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันอันเป็น ปัญหาของสังคมไทยที่เกิดขึ้นมาเป็นเวลานาน ทั้งในเชิงขนาด และความสลับซับซ้อนของปัญหาการทุจริต คอร์รัปชัน ซึ่งทางคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ หรือ คสช. ได้มีคำสั่งที่ ๖๘/๒๕๕๗ เรื่อง มาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริต ประพฤติมิชอบ โดยทุกส่วนราชการและหน่วยงานภาครัฐ กำหนดมาตรการหรือแนวทางแก้ไขปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบ โดยมุ่งเน้นการสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารงาน และส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน ในการตรวจสอบ ฝ้าระวัง เพื่อสกัดกั้นเพื่อมิให้เกิดการทุจริตได้

เทศบาลนครอุดรธานี ได้ตระหนักถึงความสำคัญในการปฏิบัติงาน และการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ และภารกิจอย่างเคร่งครัด ไม่ละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ และปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ ไม่ใช้อำนาจ ในตำแหน่งหน้าที่เพื่อแสวงหาผลประโยชน์ที่มีควรได้โดยชอบด้วยกฎหมาย จึงดำเนินการจัดทำคู่มือการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict of interests) เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน และให้ความรู้เกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อน ต่อไป

ฝ่ายประเมินผลและสถิติ
กองวิชาการและแผนงาน
เทศบาลนครอุดรธานี

สารบัญ

หน้า

ทำไมต้องรู้เรื่อง “ผลประโยชน์ทับซ้อน”	๑
บทที่ ๑ นิยามศัพท์ผลประโยชน์ทับซ้อน	๒
- ความหมายของผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict of Interests)	๒
- หน้าที่สาธารณะ (public duty)	๓
- ความขัดแย้ง Conflict	๔
บทที่ ๒ กฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน	๕
- กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	๕
บทที่ ๓ แนวทางปฏิบัติเพื่อป้องกัน “ผลประโยชน์ทับซ้อน”	๑๒
- แนวทางปฏิบัติเพื่อป้องกันมิให้มีการฝ่าฝืนบทบัญญัติ มาตรา ๑๐๐ แห่งกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกัน และปราบปรามการทุจริต	๑๒
- กรณีการรับของขวัญหรือรับผลประโยชน์	๑๓
- หากฝ่าฝืนจะมีโทษอย่างไร	๑๗
บทที่ ๔ กรณีศึกษาผลประโยชน์ทับซ้อนของกระทรวงมหาดไทย	๑๘
บรรณานุกรม	
คณะผู้จัดทำ	

ทำไม???

ต้องรู้เรื่อง “ผลประโยชน์ทับซ้อน”

เพราะ

การบริหารงานของรัฐจะต้องเป็นไปด้วยความโปร่งใสและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน รวมทั้งต้องให้ประชาชนปราศจากความเคลือบแคลงสงสัยในความซื่อสัตย์สุจริตของผู้มีหน้าที่ในการบริหารงานของรัฐ ประกอบกับประเทศไทยได้ให้สัตยาบันอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ดังนั้นพวกเราจึงต้องรู้เรื่องผลประโยชน์ทับซ้อน

...สำคัญที่สุดต้องคิดว่า...

“เราทุกคนทำได้ และถึงเวลาแล้วที่เราต้องร่วมมือกัน โดยเริ่มตั้งแต่ตัวเราก่อน”

บทที่ ๑

นิยามศัพท์ผลประโยชน์ทับซ้อน

ความหมายของผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict of Interests)

ผลประโยชน์ทับซ้อนหรือความขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวและผลประโยชน์ส่วนรวมหรือผลประโยชน์ ชัดกันหมายถึงการที่เจ้าหน้าที่รัฐปฏิบัติหน้าที่โดยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนตนหรือพวกพ้องเป็นหลักซึ่งถือเป็นความผิดเชิง จริยธรรมและเป็นความผิดขั้นแรกที่จะนำไปสู่การทุจริต

ผลประโยชน์ส่วนตัว Private Interest เป็นผลตอบแทนที่บุคคลได้รับโดยเห็นว่ามีคุณค่าที่จะสนองตอบความต้องการของตนเองหรือของกลุ่มที่ตนเองเกี่ยวข้องผลประโยชน์เป็นสิ่งจูงใจให้คนเรามีพฤติกรรมต่างๆ เพื่อสนองความต้องการ ทั้งหลาย ผลประโยชน์ส่วนตน มี ๒ ประเภท คือ ที่เกี่ยวกับเงิน (pecuniary) และที่ไม่เกี่ยวกับเงิน (non-pecuniary)

๑. ผลประโยชน์ส่วนตนที่เกี่ยวกับเงิน ไม่ได้เกี่ยวกับการได้มาซึ่งเงินทองเท่านั้น แต่ยังเกี่ยวกับการเพิ่มพูนประโยชน์ หรือปกป้องการสูญเสียของสิ่งที่มีอยู่แล้ว เช่น ที่ดิน หุ่น ตำแหน่งในบริษัทที่รับงานจากหน่วยงาน รวมถึงการได้มาซึ่ง ผลประโยชน์อื่นๆ ที่ไม่ได้อยู่ในรูปตัวเงิน เช่น สัมปทาน ส่วนลดของขั้วญ หรือของที่แสดงน้ำใจไมตรีอื่นๆ

๒. ผลประโยชน์ที่ไม่เกี่ยวกับเงิน เกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ครอบครัว หรือกิจกรรมทางสังคมวัฒนธรรม อื่น ๆ เช่น สถาบันการศึกษา สมาคม ลัทธิแนวคิด มักอยู่ในรูปความลำเอียง/อคติ/เลือกที่รักมักที่ชัง และมีข้อสังเกตว่าแม้แต่ ความเชื่อ/ความคิดเห็นส่วนตัวก็จัดอยู่ในประเภทนี้

ผลประโยชน์ส่วนรวมหรือผลประโยชน์สาธารณะ Public Interest สิ่งใดก็ตามที่ทำให้ประโยชน์สุขแก่กลุ่มบุคคล ทั้งหลายในสังคมผลประโยชน์สาธารณะยังหมายถึงหลักประโยชน์ต่อมวลสมาชิกการระบубุผลประโยชน์สาธารณะไม่ใช่เรื่องง่าย แต่ในเบื้องต้นเจ้าหน้าที่ภาครัฐสามารถให้ความสำคัญอันดับต้นแก่สิ่งนี้โดย ทำงานตามหน้าที่อย่างเต็มที่และมีประสิทธิภาพ

✳️ ทำงานตามหน้าที่ตามกรอบและมาตรฐานทางจริยธรรม

✳️ ระบубุผลประโยชน์ทับซ้อนที่ตนเองมีหรืออาจจะมีและจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ

*ให้ความสำคัญอันดับต้นแก่ผลประโยชน์สาธารณะ มีความคาดหวังว่าเจ้าหน้าที่ต้องจำกัดขอบเขตที่ประโยชน์

* ส่วนตนจะไม่มีผลต่อความเป็นกลางในการทำหน้าที่ หลีกเลี่ยงการตัดสินใจหรือการท าหน้าที่ที่มีผลประโยชน์ทับซ้อนหลีกเลี่ยงการกระทำ/กิจกรรมส่วนตนที่อาจทำ

* ให้คนเห็นว่าได้ประโยชน์จากข้อมูลภายใน หลีกเลี่ยงการใช้ตำแหน่งหน้าที่หรือทรัพยากรของหน่วยงานเพื่อประโยชน์ส่วนตน

* ป้องกันข้อครหาว่าได้รับผลประโยชน์ที่ไม่สมควรจากการใช้อำนาจหน้าที่

* ไม่ใช้ประโยชน์จากตำแหน่งหรือข้อมูลภายในที่ได้ขณะอยู่ในตำแหน่ง ขณะที่ไม่ไปหาตำแหน่งงานใหม่

หน้าที่สาธารณะ (public duty) หน้าที่สาธารณะของผู้ที่ทำงานให้ภาครัฐคือ การให้ความสำคัญอันดับต้นแก่ ประโยชน์สาธารณะ (public interest) คนเหล่านี้ไม่จำกัดเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐทั้งระดับท้องถิ่นและระดับประเทศเท่านั้น แต่ยังรวมถึงคนอื่น ๆ ท างานให้ภาครัฐ เช่น ที่ปรึกษา อาสาสมัคร

สำนักงาน ก.พ. ได้นิยามความขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ทับซ้อนและผลประโยชน์ส่วนรวมหรือ Conflict of Interests หมายถึงสถานการณ์หรือการกระทำที่บุคคลไม่ว่าจะเป็นนักการเมือง ข้าราชการ พนักงานบริษัท หรือผู้บริการ มีผลประโยชน์ส่วนตัวมากจนมีผลต่อการตัดสินใจหรือการปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งหน้าที่ที่บุคคลนั้นรับผิดชอบอยู่และ ส่งผลกระทบต่อประโยชน์ของส่วนรวม กล่าวคือ การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐตัดสินใจหรือปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งของตน อันก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง หรือพวกพ้องมากกว่าประโยชน์ส่วนรวม ซึ่งการกระทำดังกล่าวจะเกิดขึ้นอย่างรู้ตัวหรือไม่รู้ตัว ทั้งเจตนาและไม่เจตนาในรูปแบบที่หลากหลาย จนกระทั่งกลายเป็นธรรมเนียมปฏิบัติที่ไม่เห็นว่าเป็นความผิด ตัวอย่าง การกระทำดังกล่าวมีให้เห็นได้มากในสังคมส่งผลให้บุคคลนั้นขาดการตัดสินใจที่เที่ยงธรรม เนื่องจากการยึดผลประโยชน์ ส่วนตนเป็นหลักได้ส่งผลเสียหายให้เกิดขึ้นกับประเทศชาติ ก่อให้เกิดการกระทำที่ผิดจริยธรรมและจรรยาบรรณของเจ้าหน้าที่ ของรัฐที่ต้องคำนึงถึงประโยชน์สาธารณะ แต่ทำหน้าที่ที่กลับตัดสินใจหรือปฏิบัติหน้าที่โดยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนตนหรือ พวกพ้อง เป็นหลัก

ความขัดแย้ง Conflict สถานการณ์ที่ขัดกันไม่ลงรอยเป็นเหตุการณ์อันเกิดขึ้นเมื่อบุคคลไม่สามารถตัดสินใจกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง ความขัดแย้งอาจเกิดขึ้นได้จากความไม่ลงรอยกันในเรื่องความคิดแนวทางปฏิบัติหรือผลประโยชน์

สรุป ผลประโยชน์ส่วนบุคคล กับผลประโยชน์ส่วนรวม ขัดกัน เจ้าหน้าที่ของรัฐ มีหน้าที่รักษาผลประโยชน์ส่วนรวม การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ จึงต้องไม่มีผลประโยชน์ส่วนตัวเข้ามาเกี่ยวข้อง

๑. การใช้ตำแหน่งไปดำเนินการเพื่อประโยชน์ทางธุรกิจของตนเองโดยตรง
๒. ใช้ตำแหน่งไปช่วยเหลือญาติสนิทมิตรสหาย
๓. การรับผลประโยชน์โดยตรง
๔. การแลกเปลี่ยนผลประโยชน์โดยใช้ตำแหน่งหน้าที่การงาน
๕. การนำทรัพย์สินของหน่วยงานไปใช้ส่วนตัว
๖. การนำข้อมูลอันเป็นความลับของหน่วยงานมาใช้ประโยชน์ส่วนตัว
๗. การทำงานอีกแห่งหนึ่ง ที่ขัดแย้งกับแห่งเดิม
๘. ผลประโยชน์ทับซ้อนจากการเปลี่ยนสถานที่ทำงาน
๙. การปิดบังความผิด

บทที่ ๒

กฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๑. พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และแก้ไข เพิ่มเติมพ.ศ. ๒๕๕๐ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่๒) พ.ศ. ๒๕๕๔ มาตรา ๑๐๐ ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดดำเนินกิจการ ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นคู่สัญญาหรือมีส่วนได้ส่วนเสียในสัญญาที่ทำกับหน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นปฏิบัติหน้าที่ ในฐานะที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งมีอำนาจกำกับดูแลควบคุมตรวจสอบหรือดำเนินคดี

(๒) เป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่เข้าเป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ของรัฐ ผู้นั้นปฏิบัติหน้าที่ในฐานะที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งมีอำนาจกำกับดูแลควบคุมตรวจสอบหรือดำเนินคดี

(๓) รับสัมปทานหรือคงถือนิติกรรมสัมปทานจากรัฐหน่วยงานราชการหน่วยงานของรัฐรัฐวิสาหกิจหรือราชการ ส่วนท้องถิ่นหรือเข้าเป็นคู่สัญญากับรัฐหน่วยงานราชการหน่วยงานของรัฐรัฐวิสาหกิจหรือราชการส่วนท้องถิ่นอันมีลักษณะเป็น การผูกขาดตัดตอน ทั้งนี้ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม หรือเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่รับสัมปทาน หรือเข้าเป็นคู่สัญญาในลักษณะดังกล่าว

(๔) เข้าไปมีส่วนได้เสียในฐานะเป็นกรรมการที่ปรึกษา ตัวแทนพนักงาน หรือลูกจ้างในธุรกิจของเอกชน ซึ่งอยู่ ภายใต้การกำกับดูแลควบคุมหรือตรวจสอบของหน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นสังกัดอยู่หรือปฏิบัติหน้าที่ในฐานะเป็น เจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งโดยสภาพของผลประโยชน์ของธุรกิจของเอกชนนั้นอาจขัดแย้งต่อประโยชน์ส่วนรวมหรือประโยชน์ ทางราชการหรือกระทบต่อความมีอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้น

เจ้าหน้าที่ของรัฐตำแหน่งใดที่ต้องห้ามมิให้ดำเนินกิจการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการป้องกัน และปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) กำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษาให้นำบทบัญญัติในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับ กับคู่สมรสของเจ้าหน้าที่ของรัฐตามวรรคสอง โดยให้ถือว่าการดำเนินกิจการของคู่สมรสดังกล่าวเป็นการดำเนินกิจการของ เจ้าหน้าที่ของรัฐ

Application "กฎหมาย ป.ป.ช. มาตรา 100 และ 103"
เป็นแอปพลิเคชันใหม่ในการเผยแพร่ความรู้กฎหมาย ป.ป.ช. มาตรา 100 และมาตรา 103 รวมถึงสามารถทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจผ่าน Application พร้อมระบบคะแนนปัดแบบ Real Time และผู้ใช้งานการทดสอบ จะได้รับเกียรติบัตรผ่าน E-Mail ไปกับก็สามารถใช้รับม่าย สะดวกในทุกที่ ทุกเวลา นอกจากนี้ยังสามารถ Update ข่าวสารของสำนักงาน ป.ป.ช. ได้ตลอด Download ฟรีวันนี้ที่ App Store และ Play Store

มาตรา 100 คือกฎหมาย ป.ป.ช. ที่ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐดำเนินกิจการใดๆ ที่เป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม
มาตรา 103 คือกฎหมายที่ห้ามเจ้าหน้าที่ของรัฐรับหรือรับประโยชน์อื่นใด เว้นแต่การรับหรือรับประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยา ตามหลักเกณฑ์และจำนวนที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

อน.น.ค. สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (สำนักงาน ป.ป.ช.)
Office of the National Anti-Corruption Commission

มาตรา ๑๐๑ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๐๐ มาใช้บังคับกับการดำเนินกิจการของผู้ซึ่งพ้นจากการเป็นเจ้าของหน้าที่ ของรัฐมาแล้วยังไม่ถึงสองปี โดยอนุโลมเว้นแต่การเป็นผู้ถือหุ้นไม่เกินร้อยละห้าของจำนวนหุ้นทั้งหมดที่จำหน่ายได้ในบริษัท มหาชนจำกัด ซึ่งไม่ใช่บริษัทที่เป็นคู่สัญญา กับหน่วยงานของรัฐตามมาตรา ๑๐๐ (๒) ที่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วย หลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

มาตรา ๑๐๒ บทบัญญัติมาตรา ๑๐๐ มิให้นำมาใช้บังคับกับการดำเนินกิจการของเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งหน่วยงาน ที่มีอำนาจกำกับดูแล ควบคุม หรือตรวจสอบการดำเนินงานของบริษัทจำกัด หรือบริษัทมหาชนจำกัด มอบหมายให้ปฏิบัติ หน้าที่ในบริษัทจำกัด หรือบริษัทมหาชนจำกัดที่หน่วยงานของรัฐถือหุ้นหรือเข้าร่วมทุน

มาตรา ๑๐๓ ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ได้รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากบุคคล นอกเหนือจากทรัพย์สิน หรือประโยชน์อันควรได้ตามกฎหมาย หรือกฎข้อบังคับที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเว้นแต่การรับ ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาตามหลักเกณฑ์และจำนวนที่คณะกรรมการ.ป.ช. กำหนด บทบัญญัติในวรรคหนึ่งให้ใช้บังคับกับการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดของผู้ที่พ้นจากการเป็นเจ้าของหน้าที่ของ รัฐมาแล้วยังไม่ถึงสองปีด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๑๐๓/๑ บรรดาความผิดที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้ให้ถือเป็นความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่หรือความผิดต่อ ตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรมตามประมวลกฎหมายอาญาด้วย บทลงโทษ

มาตรา ๑๒๒ เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดฝ่าฝืนบทบัญญัติมาตรา ๑๐๐ มาตรา ๑๐๑ หรือมาตรา ๑๐๓ ต้องระวาง โทษจำคุกไม่เกินสามปีหรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับกรณีความผิดตามมาตรา ๑๐๐ วรรคสามหากเจ้าหน้าที่ ของรัฐผู้ใดพิสูจน์ได้ว่าตนมิได้รู้เห็นยินยอมด้วยในการที่คู่สมรสของตนดำเนินการตามมาตรา ๑๐๐ วรรคหนึ่งให้ถือว่าผู้นั้นไม่มี ความผิด

๒. ประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเรื่องหลักเกณฑ์การรับทรัพย์สินหรือ ประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาของเจ้าหน้าที่ของรัฐพ.ศ. ๒๕๔๓

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๐๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและ ปราบปรามการทุจริตพ.ศ. ๒๕๔๒ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติจึงกำหนดหลักเกณฑ์และจำนวน ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดที่เจ้าหน้าที่ของรัฐจะรับจากบุคคลได้โดยธรรมจรรยาไว้ดังนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเรื่องหลักเกณฑ์ การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๓

ข้อ ๒ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในประกาศนี้

“การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยา ” หมายความว่า การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจาก ญาติหรือจากบุคคลที่ให้อำนาจในโอกาสต่างๆโดยปกติตามขนบธรรมเนียมประเพณีหรือวัฒนธรรมหรือให้อำนาจตามมารยาทที่ปฏิบัติ กันในสังคม

“ญาติ” หมายความว่า ผู้บุพการี ผู้สืบสันดาน พี่น้องร่วมบิดามารดา หรือร่วมบิดา หรือมารดาเดียวกัน ลุง ปู่ น้า อา คู่สมรส ผู้บุพการี หรือผู้สืบสันดานของคู่สมรส บุตรบุญธรรม หรือผู้รับบุตรบุญธรรม

“ประโยชน์อื่นใด ” หมายความว่า สิ่งที่มีมูลค่าได้แก่การลดราคาการรับความบันเทิงการรับบริการการรับบริการ ฝึกอบรมหรือสิ่งอื่นใดในลักษณะเดียวกัน

ข้อ ๔ ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ได้รับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดจากบุคคลนอกเหนือจากทรัพย์สินหรือ ประโยชน์อันควรได้ตามกฎหมาย หรือกฎข้อบังคับที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เว้นแต่การรับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาตามที่กำหนดไว้ในประกาศนี้

ข้อ ๕ เจ้าหน้าที่ของรัฐจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาได้ดังต่อไปนี้

- (๑) รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากญาติซึ่งให้โดยเสน่หาตามจำนวนที่เหมาะสมตามฐานะานุรูป
- (๒) รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากบุคคลอื่นซึ่งมิใช่ญาติ มีราคาหรือมูลค่าในการรับจากแต่ละบุคคล แต่ละ โอกาสไม่เกินสามพันบาท
- (๓) รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดที่การให้นั้นเป็นการให้ในลักษณะให้กับบุคคลทั่วไป

ข้อ ๖ การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากต่างประเทศ ซึ่งผู้ให้มิได้ระบุให้เป็นของส่วนตัวหรือมีหรือมูลค่า เกินกว่าสามพันบาท ไม่ว่าจะระบุเป็นของส่วนตัวหรือไม่ แต่มีเหตุผลความจำเป็นที่จะต้องรับไว้เพื่อรักษาไมตรีมิตรภาพหรือ ความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้น รายงานรายละเอียดข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์ ดังกล่าวให้ผู้บังคับบัญชาทราบโดยเร็ว หากผู้บังคับบัญชาเห็นว่าไม่มีเหตุที่จะอนุญาตให้เจ้าหน้าที่ผู้นั้นยึดถือทรัพย์สินหรือ ประโยชน์ดังกล่าวไว้เป็นประโยชน์ส่วนบุคคล ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นส่งมอบทรัพย์สินให้หน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ของ รัฐผู้นั้นสังกัดโดยทันที

ข้อ ๗ การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดที่ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ หรือมีราคาหรือมีมูลค่ามากกว่าที่กำหนดไว้ ในข้อ ๕ ซึ่งเจ้าหน้าที่ของรัฐได้รับมาแล้ว โดยมีความจำเป็นอย่างยั้งที่ต้องรับไว้เพื่อรักษาไมตรีมิตรภาพหรือความสัมพันธ์อันดี ระหว่างบุคคล เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นต้องแจ้งรายละเอียดข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการรับทรัพย์สิน หรือประโยชน์นั้นต่อ ผู้บังคับบัญชา ซึ่งเป็นหัวหน้าส่วนราชการผู้บริหารสูงสุดของรัฐวิสาหกิจ หรือผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงานสถาบัน หรือองค์กร

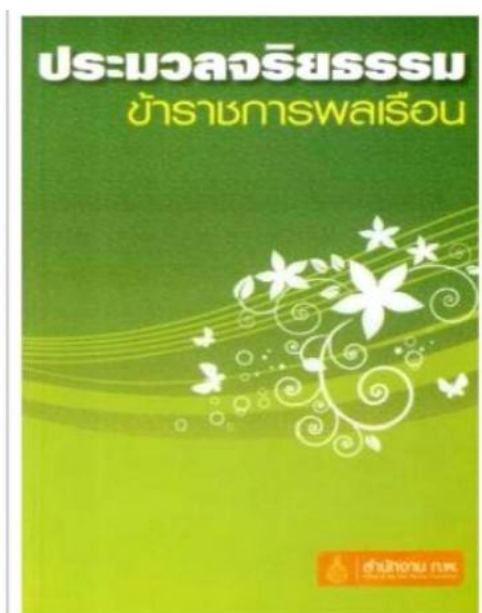
ที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นสังกัดโดยทันทีที่สามารถกระทำได้ เพื่อให้วินิจฉัยว่ามีเหตุผลความจำเป็นความเหมาะสมและสมควรที่จะ ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นรับทรัพย์สินหรือประโยชน์นั้นไว้เป็นสิทธิของตนหรือไม่ ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาหรือผู้บริหารสูงสุดของรัฐวิสาหกิจหน่วยงานหรือสถาบันหรือองค์กรที่เจ้าหน้าที่ของรัฐ ผู้นั้นสังกัด มีคำสั่งว่าไม่สมควรรับทรัพย์สินหรือประโยชน์ดังกล่าว ก็ให้คืนทรัพย์สินหรือประโยชน์นั้นแก่ผู้ให้โดยทันที ในกรณีที่ ไม่สามารถคืนให้ได้ ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นส่งมอบทรัพย์สินหรือประโยชน์ดังกล่าวให้เป็นสิทธิของหน่วยงานที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นสังกัดโดยเร็ว

เมื่อได้ดำเนินการตามความในวรรคสองแล้วให้ถือว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นไม่เคยได้รับทรัพย์สินหรือประโยชน์ ดังกล่าวเลย

ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ได้รับทรัพย์สินไว้ตามวรรคหนึ่งเป็นผู้ดำรงตำแหน่งผู้บังคับบัญชา ซึ่งเป็นหัวหน้า ส่วนราชการระดับกระทรวงหรือเทียบเท่า หรือเป็นกรรมการหรือผู้บริหารสูงสุดของรัฐวิสาหกิจ หรือเป็นกรรมการหรือ ผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงานของรัฐ ให้แจ้งรายละเอียดข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์นั้นต่อผู้มีอำนาจ แต่งตั้งถอดถอน ส่วนผู้ดำรงตำแหน่งประธานกรรมการและกรรมการในองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ หรือผู้ดำรงตำแหน่งที่ไม่ มีผู้บังคับบัญชาที่มีอำนาจถอดถอน ให้แจ้งต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทั้งนี้เพื่อดำเนินการตามความในวรรคหนึ่งและวรรคสอง ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ได้รับทรัพย์สินไว้ตามวรรคหนึ่งเป็นผู้ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิกสภาท้องถิ่น ให้แจ้งรายละเอียดข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์นั้นต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร ประธานวุฒิสภา หรือประธานสภาท้องถิ่นที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นเป็นสมาชิกแล้วแต่กรณี เพื่อดำเนินการตามวรรคหนึ่ง และ วรรคสอง

ข้อ ๘ หลักเกณฑ์การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดของเจ้าหน้าที่ของรัฐตามประกาศฉบับนี้ให้ใช้บังคับผู้ซึ่ง พ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐมาแล้วไม่ถึงสองปีด้วย

๓. ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน

๓.๑ ส่วนคำปรารภได้กล่าวถึงค่านิยมหลักของมาตรฐานจริยธรรมสำหรับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและ เจ้าหน้าที่ของรัฐ๙ประการของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ๙ ข้อดังนี้

- (๑) การยึดมั่นในคุณธรรมและจริยธรรม
- (๒) การมีจิตสำนึกที่ดีซื่อสัตย์สุจริตและรับผิดชอบ
- (๓) การยึดถือประโยชน์ของประเทศชาติเหนือกว่าประโยชน์ส่วนตนและไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน
- (๔) การยืนหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้องเป็นธรรมและถูกกฎหมาย
- (๕) การให้บริการแก่ประชาชนด้วยความรวดเร็วมีอัธยาศัยและไม่เลือกปฏิบัติ
- (๖) การให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนอย่างครบถ้วนถูกต้องไม่บิดเบือนข้อเท็จจริง
- (๗) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงานรักษามาตรฐานมีคุณภาพโปร่งใสและตรวจสอบได้
- (๘) การยึดมั่นในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
- (๙) การยึดมั่นในหลักจรรยาวิชาชีพขององค์กร

๓.๒ หมวด ๒ ข้อ ๕ ให้ข้าราชการต้องแยกเรื่องส่วนตัวออกจากตำแหน่งหน้าที่และยึดถือประโยชน์ส่วนรวมของ ประเทศชาติเหนือกว่าประโยชน์ส่วนตน โดยอย่างน้อยต้องวางตนดังนี้

- (๑) ไม่นำความสัมพันธ์ส่วนตัวที่ตนมีต่อบุคคลอื่นไม่ว่าจะเป็นญาติพี่น้องพรรคพวกเพื่อนฝูงหรือผู้มีบุญคุณ ส่วนตัวมาประกอบการใช้ดุลยพินิจให้เป็นคุณหรือเป็นโทษแก่บุคคลนั้นหรือปฏิบัติต่อบุคคลนั้นต่างจากบุคคลอื่นเพราะ ความชอบหรือชัง
- (๒) ไม่ใช่เวลาราชการเงินทรัพย์สินบุคลากรบริการหรือสิ่งอำนวยความสะดวกของทางราชการไปเพื่อ ประโยชน์ส่วนตัวของตนเองหรือผู้อื่นเว้นแต่ได้รับอนุญาตโดยชอบด้วยกฎหมาย

(๓) ไม่กระทำการใดหรือดำรงตำแหน่งหรือปฏิบัติกรใดในฐานะส่วนตัว ซึ่งก่อให้เกิดความเคลือบแคลง หรือสงสัยว่าจะขัดกับประโยชน์ส่วนรวมที่อยู่ในความรับผิดชอบของหน้าที่ ทั้งนี้ในกรณีมีความเคลือบแคลงหรือสงสัย ให้ข้าราชการผู้นั้นยุติการกระทำดังกล่าวไว้ก่อน แล้วแจ้งให้ผู้บังคับบัญชาหัวหน้าส่วนราชการและคณะกรรมการจริยธรรม พิจารณา เมื่อคณะกรรมการจริยธรรมวินิจฉัยเป็นประการใดแล้วจึงปฏิบัติตามนั้น

(๔) ในการปฏิบัติหน้าที่ที่รับผิดชอบในหน่วยงานโดยตรงหรือหน้าที่อื่นในราชการรัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน หรือหน่วยงานของรัฐ ข้าราชการต้องยึดถือประโยชน์ของทางราชการเป็นหลัก ในกรณีที่มีความขัดแย้งระหว่าง ประโยชน์ของทางราชการหรือประโยชน์ส่วนรวมกับประโยชน์ส่วนตัว หรือส่วนกลุ่มอันจำเป็นต้องวินิจฉัยหรือชี้ขาดต้องยึด ประโยชน์ของทางราชการและประโยชน์ส่วนรวม เป็นสำคัญ

๓.๓ หมวด ๒ ข้อ ๖ ให้ข้าราชการต้องละเว้นจากการแสวงหาประโยชน์ที่มีขอบโดยอาศัย ตำแหน่งหน้าที่ และ ไม่กระทำการอันเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตัวและประโยชน์ส่วนรวม โดยอย่างน้อยต้องวางตนดังนี้

(๑) ไม่เรียกรับ หรือยอมจะรับ หรือยอมให้ผู้อื่นเรียกรับ หรือยอมจะรับของขวัญแทนตน หรือ ญาติของตน ไม่ว่าจะก่อนหรือหลังดำรงตำแหน่งหรือปฏิบัติหน้าที่ ไม่ว่าจะเกี่ยวข้องหรือไม่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่หรือไม่ก็ตาม เว้นแต่ เป็นการให้โดยธรรมจรรยาหรือการให้ตามประเพณีหรือให้แก่บุคคลทั่วไป

(๒) ไม่ใช้ตำแหน่งหรือการกระทำการที่เป็นคุณหรือเป็นโทษแก่บุคคลใดเพราะมีอคติ

(๓) ไม่เสนอหรืออนุมัติโครงการการดำเนินการหรือการทำนิติกรรมหรือสัญญาซึ่งตนเองหรือบุคคลอื่นจะได้ ประโยชน์อันมิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายหรือประมวลจริยธรรม

๔. ประมวลจริยธรรมเทศบาลนครอุดรธานี

มาตรฐานทางคุณธรรมจริยธรรม ของคณะผู้บริหาร พนักงานเทศบาล และเจ้าหน้าที่ในสังกัดเทศบาลนครอุดรธานี ตามประกาศคณะกรรมการกลาง (ก.จ. , ก.ท. และ ก.อบต.) เรื่อง มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับจริยธรรมของข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น ลูกจ้างประจำ และพนักงานจ้าง เพื่อให้ยึดถือเป็นหลักการ แนวทางปฏิบัติและเป็นเครื่องกำกับความประพฤติของข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น ลูกจ้างประจำ และพนักงานจ้าง โดยจะต้องยึดมั่นในค่านิยมหลักของมาตรฐานจริยธรรม ดังนี้

๑. การยึดมั่นในคุณธรรมและจริยธรรม
๒. การมีจิตสำนึกที่ดี ซื่อสัตย์ สุจริต และรับผิดชอบต่อ
๓. การยึดถือประโยชน์ของประเทศชาติเหนือกว่าประโยชน์ส่วนตัว และไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน
๔. การยืนหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้อง เป็นธรรม และถูกกฎหมาย
๕. การให้บริการแก่ประชาชนด้วยความรวดเร็ว มีอัธยาศัย และไม่เลือกปฏิบัติ
๖. การให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนอย่างครบถ้วน ถูกต้อง และไม่บิดเบือนข้อเท็จจริง
๗. การมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน รักษามาตรฐาน มีคุณภาพโปร่งใส และตรวจสอบได้
๘. การยึดมั่นในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
๙. การยึดมั่นในหลักจรรยาวิชาชีพขององค์กร

๕. ประกาศเจตนารมณ์เทศบาลนครอุดรธานี เป็นหน่วยงานในการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน

เนื่องด้วยเทศบาลนครอุดรธานี เป็นหน่วยงาน ต้นแบบด้านการป้องกันการทุจริต และเป็นหน่วยงานที่รับใช้และให้บริการประชาชนอย่างใกล้ชิด ซึ่งในการดำเนินงาน โครงการ/กิจกรรมต่างๆ ของเทศบาลนครอุดรธานี ได้คำนึงถึงความต้องการและประโยชน์สูงสุดของประชาชนเป็นหลัก เทศบาลนครอุดรธานี ได้เล็งเห็นความสำคัญของปัญหาทุจริตคอร์รัปชันซึ่งเป็นปัญหาที่ ทำให้เกิดผลกระทบและความเสียหายต่อพี่น้องประชาชน ทั้งทางตรงและทางอ้อม ทำให้ผลประโยชน์ไม่ตกถึงมือประชาชนอย่างแท้จริง เทศบาลนครอุดรธานี จึงมีเจตนารมณ์ร่วมกันในการดำเนินงานให้เกิดความโปร่งใส ถูกต้อง เป็นธรรม และสามารถตรวจสอบได้ เพื่อให้เทศบาลนครอุดรธานี เป็นหน่วยงานในการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน โดยให้ พนักงาน เจ้าหน้าที่ทุกคนถือปฏิบัติ ดังนี้

๑. ไม่ยกยอก เบียดบังเวลา และทรัพย์สินราชการ
๒. ไม่เรียกรับ ไม่รับ ไม่เสนอสิ่งใดเพื่อประโยชน์มิชอบ
๓. ไม่ใช้อำนาจหน้าที่เพื่อประโยชน์ตนหรือพวกพ้อง
๔. ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความโปร่งใส สุจริต ยุติธรรม
๕. กล้ายืนหยัดในสิ่งที่ถูกต้อง
๖. เปิดเผยต่อสาธารณะเมื่อพบเหตุทุจริตคอร์รัปชัน
๗. ร่วมปกป้อง ค้ำครอง ผู้ต่อต้านคอร์รัปชัน
๘. พร้อมรับการตรวจสอบจากทุกภาคส่วน

บทที่ ๓

แนวทางปฏิบัติเพื่อป้องกัน “ผลประโยชน์ทับซ้อน”

๑. แนวทางปฏิบัติเพื่อป้องกันมิให้มีการฝ่าฝืนบทบัญญัติ มาตรา ๑๐๐ แห่งกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกัน และปราบปรามการทุจริต

๑) การเตรียมตัวก่อนเข้าสู่ตำแหน่ง (ก่อนเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ)

* ก่อนเข้ามารับตำแหน่งเจ้าหน้าที่ของรัฐบุคคลนั้น ๆ จะต้องเตรียมตัวโดยตรวจสอบตนเอง คู่สมรส บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ว่าได้มีการดำเนินกิจการใด ๆ บ้าง

* ในขณะที่ตนเองอยู่ในสถานะของเอกชนที่ได้ทำธุรกิจหรือทำการค้าไว้กับรัฐ โดยจะต้องตรวจสอบการเป็นคู่สัญญากับรัฐ การรับสัมปทานจากรัฐหรือการเป็นกรรมการผู้จัดการ การถือหุ้น หรือการเป็นหุ้นส่วน ผู้จัดการหรือการเป็นหุ้นส่วนในห้างหุ้นส่วนต่าง ๆ ว่ามีหรือไม่อย่างไร และต้องสำรวจกิจการต่าง ๆ ของ คู่สมรส รวมถึงการศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๒) การปฏิบัติหน้าที่หรือดำรงตนในระหว่างที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ

* เจ้าหน้าที่ของรัฐในตำแหน่ง เช่น ตำแหน่งนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือผู้บริหารหน่วยงานภาครัฐต้องไม่ดำเนินกิจการใด ๆ ที่เป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับ ประโยชน์ส่วนรวม ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๐๐ แห่งกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกัน และปราบปรามการทุจริต

* คู่สมรสของเจ้าหน้าที่รัฐ กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตได้ห้าม คู่สมรสมิให้ดำเนินกิจการใด ๆ ที่เป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวมไว้ด้วย

๓) การดำเนินกิจการในภายหลังที่พ้นจากตำแหน่ง (พ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ยังไม่ถึง ๒ ปี)

* กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ตามมาตรา ๑๐๐ ได้บัญญัติห้ามเจ้าหน้าที่ของรัฐมิให้ดำเนินการที่เป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคล และประโยชน์ส่วนรวม โดยห้ามดำเนินการนั้นต่อไปอีกเป็นเวลา ๒ ปี นับแต่เจ้าหน้าที่ของรัฐนั้นได้พ้นจากตำแหน่งเจ้าหน้าที่ของรัฐ ในตำแหน่งนั้นๆ แล้ว ทั้งนี้ได้ห้ามการดำเนินการของคู่สมรสของเจ้าหน้าที่ของรัฐด้วย

๒. กรณีการรับของขวัญหรือรับผลประโยชน์

กรณี...การรับของขวัญ หรือรับผลประโยชน์

ต้องรายงาน

คำแนะนำ : ท่านควรดำเนินการ ดังนี้

ในการรับของขวัญหรือผลประโยชน์ใดๆ ท่านควรพิจารณาตอบคำถาม ๓ ข้อนี้
เพื่อใช้ในการตัดสินใจว่าจะรับหรือไม่รับของขวัญหรือผลประโยชน์นั้นๆ คือ

๑) เราควรรับหรือไม่ : ตามหลักการทางจริยธรรม แม้ว่าเราไม่ควรรับ แต่มีหลายโอกาสที่เรา
ไม่สามารถปฏิเสธได้ หรือเป็นการรับในโอกาสที่เหมาะสมตามขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรมหรือ
ให้กันตามมารยาทที่ปฏิบัติกันในสังคม อย่างไรก็ตาม มีหลายโอกาสที่ไม่เป็นการเหมาะสมที่จะรับ
อย่างยิ่ง ดังนี้

* ถ้าเป็นการให้เงิน ท่านต้องปฏิเสธ ไม่ว่าจะป็นโอกาสใด ๆ หรือการรับเงินสดหรือสิ่งใด
ๆ ที่สามารถ เปลี่ยนเป็นเงินได้ เช่น หุ่น พันธบัตร หรือล็อตเตอรี่ ฯลฯ ล้วนเข้าข่ายการรับสินบน และ
เป็นการฝ่าฝืน ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือนทั้งสิ้น

* ทั้งนี้ หากได้รับการเสนอสิ่งใด ๆ นอกเหนือจากเงิน สิ่งที่เราควรนำมาเป็นเหตุผลในการ
ตัดสินใจ คือให้พิจารณาว่า ทำไมเขาจึงเสนอของขวัญหรือผลประโยชน์ดังกล่าวให้เรา และการเสนอ
ของดังกล่าวนี้มีผล ต่อการตัดสินใจในการปฏิบัติตนหรือไม่ หรือควรพิจารณาบนหลักการปฏิบัติงาน
ในภาครัฐ ที่อยู่บน พื้นฐานว่า การกระทำและการตัดสินใจใด ๆ จะต้องกระทำด้วยความเป็นกลาง
ปราศจากการมีส่วนได้ ส่วนเสียในการให้บริการ และปกป้องผลประโยชน์ของสังคมไทยโดยรวม

ดังนั้น องค์กรหรือบุคคลใดๆ ไม่ควรใช้ของขวัญหรือผลประโยชน์มาแสวงหาความชอบ
ผลประโยชน์ให้กับองค์กร ของตนหรือตนเอง เหนือองค์กรหรือบุคคลอื่น ทำให้สั่นคลอนความเชื่อถือ
ไว้วางใจที่ประชาชนมีต่อรัฐ และทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมในสังคม

๒) เราควรรายงานการรับหรือไม่ : ท่านควรมีแนวทางพิจารณา ดังนี้

* ของขวัญทั้งหมดที่มีค่าทางประวัติศาสตร์หรือวัฒนธรรม เช่น งานศิลปะ พระพุทธรูป
เครื่องประดับโบราณ ฯลฯ แม้จะมีขนาดเล็ก แต่ก็ถือว่า ของขวัญนั้น ๆ เป็นทรัพย์สินขององค์กรไม่ว่า
จะมีราคาเท่าใด

* ของขวัญหรือผลประโยชน์ที่ได้รับเมื่อเทียบกับราคาตลาด มีค่าน้อยกว่า ๓,๐๐๐ บาท ไม่ต้องรายงาน หรืออาจเก็บเป็นของตนเองได้ ทั้งนี้ เพื่อปฏิบัติตามประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่องหลักเกณฑ์การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด โดยธรรมจรรยาของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๓

* ของขวัญหรือผลประโยชน์ใด ๆ เมื่อเทียบกับราคาตลาดมีค่าเกิน ๓,๐๐๐ บาท ต้องรายงานหน่วยงานและลงทะเบียนไว้

* ถ้าของขวัญหรือผลประโยชน์ที่มีค่าทางการตลาดระหว่าง ๓,๐๐๐ - ๑๕,๐๐๐ บาท และเจ้าหน้าที่มีความจำเป็นต้องรับ ให้องค์กรโดยหัวหน้าส่วนราชการตัดสินใจว่าสมควรให้ข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐคนนั้น ๆ รับทรัพย์สินดังกล่าวหรือไม่

* ถ้าของขวัญหรือผลประโยชน์มีค่าทางการตลาดมากกว่า ๑๕,๐๐๐ บาท ให้ส่งมอบเป็นทรัพย์สินขององค์กร เพื่อใช้ประโยชน์สาธารณะหรือตามความเหมาะสม องค์กรอาจพิจารณาอนุญาตให้ข้าราชการหรือ เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นเก็บรักษาของไว้เป็นกรณีไป เช่น ของขวัญในการย้ายหน่วยงาน ขณะดำรงตำแหน่ง เดิม ของขวัญในโอกาสเกษียณอายุราชการ หรือลาออกจากงาน เป็นต้น

* ถ้าในปีงบประมาณใด ๆ คุณค่าของของขวัญและหรือผลประโยชน์ที่ได้รับจากผู้ให้คนเดียว กลุ่ม เดียวกัน หรือผู้ให้มีความสัมพันธ์กันหลาย ๆ ครั้ง เมื่อ รวมกันทั้งปีมีค่ามากกว่า ๓,๐๐๐ บาท ต้อง รายงานของขวัญหรือผลประโยชน์แต่ละอย่างที่ได้รับ

* ถ้าในปีงบประมาณใด ๆ ได้ของขวัญและหรือผลประโยชน์ที่ได้รับจากผู้รับบริการแม้จะต่างคนต่างกลุ่ม เพื่อเป็นการขอบคุณในการให้บริการที่ดี แต่เมื่อ รวมกันแล้วมีค่ามากกว่า ๓,๐๐๐ บาท ต้องรายงาน ของขวัญหรือผลประโยชน์แต่ละอย่างนั้น

* ของขวัญและหรือผลประโยชน์ใด ๆ ที่ได้รับการเพื่อเป็นการขอบคุณจากผู้รับบริการ (ประชาชนและองค์กรเอกชน) ที่ได้อย่างสม่ำเสมอบ่อยครั้ง อาจทำให้เกิดข้อสงสัยจากประชาชนว่ามีอิทธิพลบิดเบือน ก่อให้เกิดอคติในการให้บริการของข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรืออาจก่อให้เกิดความรู้สึกชอบและ คาดหวังว่าจะได้รับของขวัญหรือผลประโยชน์เมื่อมีผู้มารับบริการ ควรปฏิเสธการรับ

* เงินสดหรือสิ่งใด ๆ ที่สามารถเปลี่ยนเป็นเงินได้ ต้องปฏิเสธไม่รับ ไม่ว่าจะอยู่ในสถานการณ์ใด ๆ

๓) เราสามารถเก็บไว้เป็นของตนเองได้หรือไม่

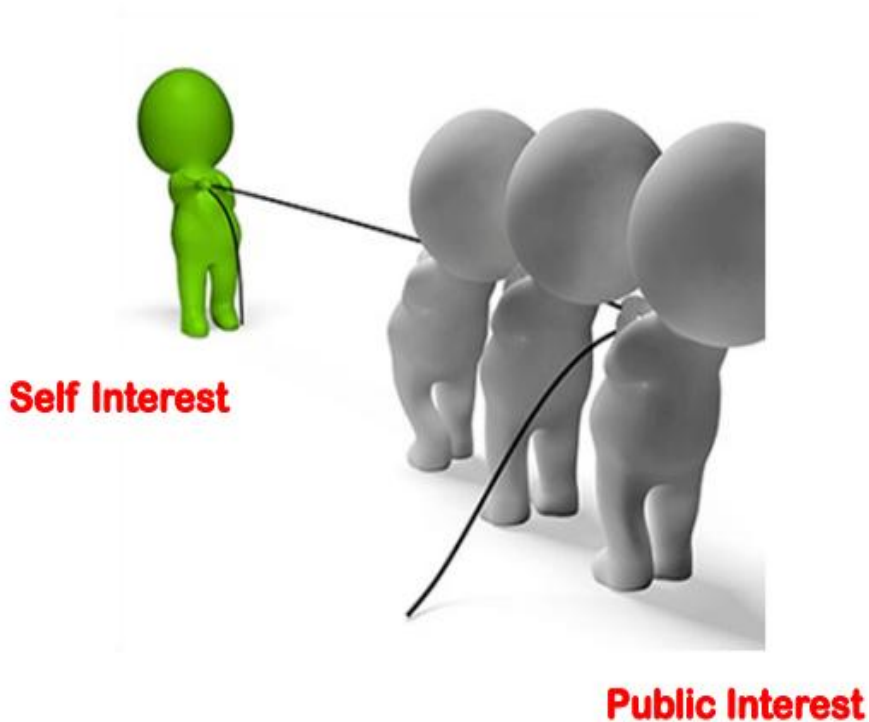
* ปกติสามารถเก็บรักษาไว้เอง หากของขวัญหรือผลประโยชน์นั้นมีค่าไม่เกิน ๓,๐๐๐ บาท

* หากมีราคาทางการตลาดระหว่าง ๓,๐๐๐ - ๑๕,๐๐๐ บาท ส่วนราชการต้องพิจารณาตัดสินว่าข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ นั้น ๆ จะเก็บไว้เองได้หรือไม่

* หากราคามากกว่า ๑๕,๐๐๐ บาท จะต้องให้เป็นทรัพย์สินของส่วนราชการ และส่วนราชการพิจารณาตัดสินว่า จะใช้ประโยชน์อย่างไร

๓. หากฝ่าฝืนจะมีโทษอย่างไร

การมีพฤติกรรมใด ๆ ก็ตามที่เข้าข่ายประเภทของผลประโยชน์ทับซ้อน หรือมีพฤติกรรมที่พร้อมฝ่าฝืนการปฏิบัติตาม ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน ย่อมส่งผลให้ถูกลงโทษ ตักเตือน ตัดเงินเดือน จนกระทั่งถึงขั้นไล่ออก ขึ้นอยู่กับความร้ายแรงของการฝ่าฝืน หากถูกตัดสินว่าผิดจริง ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคนอาจมีส่วนร่วมในการรับโทษทางอาญาด้วย

บทที่ ๔

กรณีศึกษาผลประโยชน์ทับซ้อนของกระทรวงมหาดไทย

กรณีที่ภรรยาและญาติเป็นผู้รับเหมา

จากการรวบรวมข้อมูลพบว่า หลายกรณีผู้บริหารและสมาชิกสภาท้องถิ่นไม่ได้เป็นเจ้าของกิจการเอง แต่เป็นกิจการ ของคู่สมรสมีทั้งจดทะเบียนไม่จดทะเบียน หรือเดิมจดทะเบียนแล้วมาหย่าขาดกัน ก่อนมาเป็นคู่สัญญากับองค์การปกครอง ส่วนท้องถิ่น หรือเป็นของญาติสนิทบิดามารดาและพี่น้อง บุตร บางกรณีดูเหมือนเป็นความตั้งใจเล็งกฎหมาย ตัวอย่างเช่น กรณีของเทศบาลตำบล ก. ได้รับความสนใจจากสาธารณชนมาก เพราะเกิดการลอบวางเพลิงที่ว่าการอำเภอ ข. ซึ่งตำรวจ เผยว่า มาจากความขัดแย้งในเทศบาล นอกจากนี้ ยังรายงานว่าจังหวัดกำลังสอบสวนหาข้อเท็จจริงการกล่าวหาว่าสมาชิกสภา เทศบาลฝ่ายค้านร้องว่าฝ่ายบริหารมีส่วนได้ส่วนเสียในสัญญาจ้างก่อสร้างถนน คู่สัญญาเป็นพี่น้องกัน ส่วนฝ่ายบริหารก็ร้องว่า ภรรยาสมาชิกเทศบาลฝ่ายค้านทำสัญญาซื้อขายน้ำมัน กับเทศบาลตำบล ก. ซึ่งกรณีนี้อยู่ระหว่างการสอบสวนของ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

การจัดซื้อที่ดินของตัวเอง

เนื่องจากที่ผ่านมาองค์กรปกครองท้องถิ่นเข้าไปเกี่ยวข้องกับโครงการก่อสร้างขนาดใหญ่ จำเป็นต้องมีการจัดซื้อที่ดิน เพื่อทำโครงการ เช่น สถานที่ทำการขององค์กรปกครองท้องถิ่น โรงบำบัดน้ำเสียที่ดินสำหรับการกำจัดขยะหรือสถานี น้ำประปา พบว่าหลายครั้งไม่สามารถซื้อที่ดินตามราคาที่ได้รับงบประมาณ หรือรัฐเสียเงินมากขึ้นเพราะราคาที่ดินแพงเกิน ความเป็นจริง และมีข่าวการทุจริตควบคู่ไปกับการจัดซื้อที่ดินเสมอ ซึ่งสาเหตุหนึ่งของปัญหานี้มีต้นตอจากการที่ผู้บริหาร มีความขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวและผลประโยชน์ส่วนรวม โดยหาประโยชน์ส่วนตัวเกิน กำไรจากราคาที่ดิน ทั้งใน รูปใช้ข้อมูลภายในเป็นประโยชน์ไปซื้อที่ดินไว้ก่อน หรืออาจเป็นในรูปแบบที่กำหนดที่ตั้งโครงการในพื้นที่ที่ตนเองมีที่ดินอยู่ เพื่อขายที่ดินของตนเอง ในราคาที่สูงซึ่งที่ตนเองเป็นบุคคลที่ต้องรักษาประโยชน์ของสาธารณะ

กรณีนายก อบจ.ก. เซ้ารถบริษัทตนเอง

กรณีนี้ได้รับความสนใจมากเนื่องด้วยความขัดแย้งในองค์การบริหารส่วนจังหวัดพิษณุโลกมีสูง ข้อเท็จจริงคือจากนายก อบจ.ก. ได้ทำสัญญาเช่ารถกับบริษัท ข. จำกัด ซึ่งนายก อบจ.ก. เป็นกรรมการของบริษัทและเป็นผู้ถือหุ้นของบริษัท เพื่อไป ทักษะศึกษาตามโครงการสัมมนาและทัศนศึกษาดูงานของคณะผู้บริหารและข้าราชการ อบจ.ก. ในกรณีเดิมจังหวัด ก. วินิจฉัยว่า นายก อบจ. เป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในสัญญาแต่ต่อมาส านักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาชี้ว่า นายก อบจ. ไม่ต้องให้พ้นจาก ตำแหน่ง เพราะใน พ.ร.บ.องค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ การเข้าเป็นคู่สัญญากับ อบจ. ที่ต้องพ้นจากตำแหน่งต้องเป็น สัญญาสัมปทานเท่านั้นสัญญา นายก อบจ. ก. ทำกับบริษัทเป็นเพียงสัญญาธรรมดา แต่ในที่สุด นายก อบจ. ต้องพ้นจาก ตำแหน่งด้วยความขัดแย้งใน อบจ. ซึ่งประเด็น “สัญญาสัมปทาน” ใน พ.ร.บ.องค์การบริหารส่วนจังหวัดแสดง ความสับสน ในกฎหมายที่กำหนดลักษณะห้ามเรื่องการมีส่วนได้ส่วนเสียที่แตกต่างกันระหว่างประเภทองค์กรปกครองท้องถิ่น

กรณีการซื้อขายน้ำมันของเทศบาลตำบล ก.

เรื่องของเทศบาลตำบล ก. เป็นกรณีที่ทำให้มีการตื่นตัวเกี่ยวกับปัญหาความขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัว และผลประโยชน์ส่วนรวม เพราะจากกรณีนี้มีนายกเทศมนตรีและสมาชิกสภาเทศบาล ๒ คนพ้นจากสมาชิกภาพตามคำวินิจฉัย ของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เหตุเพราะมีส่วนได้ส่วนเสียทั้งทางตรงและอ้อมในห้างหุ้นส่วนจำกัด ข. ซึ่งมีสัญญาขาย น้ำมันเชื้อเพลิงให้กับเทศบาลตำบล ก. โดยสมาชิกคนหนึ่งเป็นหุ้นส่วน สมาชิกอีกคนหนึ่งเป็นสามีโดยชอบด้วยกฎหมายของ หุ้นส่วนอีกคนของห้างฯ ส่วนนายกเทศมนตรีเป็นพี่สาวร่วมบิดามารดาของหุ้นส่วนของห้างฯ ทั้งที่อยู่ในระยะบริเวณรัศมี ๑๐ กิโลเมตร ของสำนักงานเทศบาลตำบล ก. สถานีบริการแห่งนี้ใกล้กับสำนักงานฯ มากที่สุดสถานีอื่นๆ อยู่ห่างไปถึง ๘ - ๑๕ กิโลเมตร ซึ่ง สำนักคณะกรรมการกฤษฎีกาก็วินิจฉัยว่า เป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและให้พ้นสมาชิกภาพ ในกรณีนี้สมาชิกสภาทั้งสองคนได้ลาออกก่อนการวินิจฉัยส่วนนายกเทศมนตรีจังหวัด ก. มีข้อเท็จจริงว่านายกเทศมนตรีไม่ได้เป็นหุ้นส่วน ซึ่งแม้เป็นพี่น้องกับหุ้นส่วน ของห้างฯ ก็ไม่ได้รับผลประโยชน์ในกิจการของห้างฯ แต่อย่างไร ผู้ว่าราชการจังหวัดจึงวินิจฉัยว่า มิได้เป็นผู้มีส่วนได้เสียใน สัญญาซื้อขายน้ำมัน

การให้เช่าที่ดินของสมาชิกเทศบาลเทศบาลตำบล ก.

สำหรับในกรณีของเทศบาลตำบล ก. ไม่ใช่การที่สมาชิกสภาเทศบาลขายสินค้าและบริการของบริษัทตนให้เทศบาล หากเป็นเรื่องของสมาชิกสภาให้เทศบาลเช่าที่ดินเพื่อเก็บพัสดุและที่พักคนงาน ในระยะแรกประมาณ ปี พ.ศ. ๒๕๓๗ เนื่องจาก เทศบาลไม่มีที่สมาชิกสภาท่านนี้ออนุญาตให้เทศบาลใช้ โดยไม่คิดมูลค่า แต่ในปี ๒๕๔๑ สมาชิกสภาได้แจ้งต่อทางเทศบาลว่า ต้องการใช้ที่ดิน แต่หากเทศบาลต้องการใช้ก็ให้เช่าเดือนละ ๖,๐๐๐ บาท ซึ่งเทศบาลก็ทำสัญญาเช่าที่ดินกับสมาชิกท่านนี้ ระยะเวลา ๓ ปีจาก ๒๕๔๑ - ๒๕๔๓ และได้ต่อสัญญาอีก ๓ ปี คือ ๒๕๔๔ - ๒๕๔๗ แต่นายกเทศมนตรีคนใหม่ก็เพิ่งเข้าดำรงตำแหน่งได้ร้องเรียนเรื่องนี้ขึ้นว่าสมาชิกสภามีส่วนได้เสียในสัญญาที่ทำกับเทศบาลสมาชิกสภาดังกล่าว จึงบอกเลิกสัญญาและคืนเงินค่าเช่าพร้อมทั้งลาออกจากการเป็นสมาชิกสภาเทศบาลและลงสมัครเลือกตั้งซึ่งก็ได้รับเลือกกลับมาอีก

การเป็นผู้รับเหมาก่อสร้างในโครงการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ลักษณะนี้อาจเห็นเป็นเรื่องปกติสำหรับแวดวงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารเป็นเจ้าของ หรือมีหุ้นส่วนในบริษัทรับเหมาก่อสร้าง ทั้งทางตรงหมายถึงเป็นเจ้าของเอง หรือทางอ้อมหมายถึงมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกัน บางกรณีดำเนินธุรกิจอยู่ก่อนแล้วและในหลายกรณีเริ่มมีธุรกิจเมื่อเข้ามาเป็นสมาชิก หรือผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จนมักจะมีการพูดกันว่าสภาท้องถิ่นเป็น “สภาผู้รับเหมา” จริงอยู่ว่าการเป็นเจ้าของหรือเป็นหุ้นส่วนในบริษัทรับเหมาก่อสร้าง นั้นไม่ใช่เรื่องผิด หากแต่สถานการณ์ความขัดแย้งเกิดขึ้นเมื่อสมาชิกสภาหรือผู้บริหาร ซึ่งได้รับความไว้วางใจจากประชาชน เข้ามาดูแลเพื่อประโยชน์สาธารณะกลับเข้ามารับเหมางานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเสียเอง ทำให้สมาชิกสภาและผู้บริหาร มีบทบาทที่ขัดแย้งกันคือในบทบาทของผู้ว่าจ้างและในบทบาทของผู้รับจ้าง และจากกรณีศึกษาบทบาทที่ขัดแย้งนี้ นำสู่ความไม่โปร่งใสในการบริหารงานและการทุจริตในรูปแบบต่างๆ

กรณีค่าโง่ขุดลอกห้วยขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ก.

กรณีนี้เกิดขึ้นในช่วงเดือนมกราคม ๒๕๔๕ โดย อบต.ข. ได้ร้องเรียนว่า อบจ.ก. อนุมัติโครงการขุดลอกและมีการ แอบอ้างเบิกเงินโดยไม่ได้ทำงานจริง ข้อเท็จจริงคือ อบต.ข. ได้ทำโครงการขุดลอกลำห้วย โดยได้รับงบประมาณจากส่วนราชการในการพัฒนาแหล่งน้ำธรรมชาติจำนวน ๕๑๐,๓๐๐ บาท ซึ่งได้ดำเนินโครงการดังกล่าว ตั้งแต่ ๒๖ พฤศจิกายน และเสร็จสิ้นแล้วตั้งแต่วันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๔๔ พร้อมกับปักป้ายชื่อโครงการและเบิกจ่ายเรียบร้อยแล้วต่อมา อบจ.ก. ได้อนุมัติ โครงการขุดลอกลำห้วย ซึ่งบรรจุไว้ในข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ๒๕๔๕ แต่เจ้าหน้าที่ที่สุดได้บันทึกขออนุมัติ ดำเนินโครงการขุดลอกฯ เมื่อวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๔๔ งบประมาณ ๕๘๐,๐๐๐ บาทซึ่ง นายก อบจ. ได้ลงนามอนุมัติเห็นชอบ ให้ดำเนินการในวันเดียวกันปรากฏว่า อบจ.ก. ได้จัดจ้าง หจก.ค. เป็นผู้รับจ้างให้ขุดลอกคลองยาว ๙๖๙ เมตรและได้ทำสัญญาจ้างลงวันที่ ๒๕ ธันวาคม โดย หจก.ค. เข้าดำเนินการวันที่ ๒๗ ธันวาคม และส่งมอบงานในวันที่ ๓ มกราคม ๒๕๔๕ โดยนำเครื่องจักรไปขุดลอกต่อท้ายโครงการที่ขุดลอกฯ ของ อบต.ข. ที่ทำเสร็จไปแล้วอีก ๙๓ เมตร พร้อมทั้งปักป้ายโครงการและ ถ่ายภาพป้ายโครงการเป็นหลักฐานประกอบการเบิกจ่ายจาก อบจ.ก. ซึ่งคณะกรรมการตรวจรับงานเมื่อวันที่ ๗ มกราคมและ เบิกจ่ายงบประมาณให้ผู้รับจ้างเมื่อวันที่ ๘ มกราคม นอกจาก หจก.ค. ปักป้ายของ อบจ.ก. แล้ว และยังทำลายป้ายโครงการเดิมของ อบต.ข. ทั้ง ชาวบ้านไปพบเข้าจึงนำมาให้ อบต.ข. เพื่อดำเนินการร้องเรียนเรื่องนี้ จึงปรากฏแก่สาธารณชน

กรณีที่สมาชิกสภาและผู้บริหารองค์กรปกครองท้องถิ่นเป็นผู้รับเหมาเองหรือเป็นหุ้นส่วน

การศึกษาพบว่า มีหลากหลายลักษณะของการที่สมาชิกสภาเทศบาลและผู้บริหารเข้ามา รับเหมางานของเทศบาล กรณีที่พบจะมีทั้งที่เข้ามาโดยตรงในฐานะของหุ้นส่วนเช่นกรณีของเทศบาล ตำบล ก. ได้ทำสัญญาว่าจ้างห้างหุ้นส่วนจำกัด ก่อสร้าง ให้ก่อสร้างสะพานข้ามคลอง ตำบล ก. โดยมีหุ้นส่วนผู้จัดการของห้างฯ เป็นผู้ลงนามซึ่งการก่อสร้าง กำหนดแล้วเสร็จ ภายในวันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๔๔ ต่อมาหุ้นส่วนผู้จัดการได้ลาออกจากการเป็นหุ้นส่วนของห้างฯ และลงรับสมัครเป็นสมาชิกสภา และได้รับเลือกเป็นสมาชิกสภาเมื่อวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๔๔ และได้ขอเปลี่ยนให้บิดาเป็นหุ้นส่วน ผู้จัดการห้างแทนตน ซึ่งในกรณีนี้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาวินิจฉัยว่า ถึงแม้จะลาออกจากการเป็นหุ้นส่วนผู้จัดการก่อนวันเลือกตั้ง แต่ก็ยังมี ฐานะเป็นหุ้นส่วนของห้างตามประมวลกฎหมายแพ่ง และพาณิชย์ และการจดทะเบียนเปลี่ยนแปลงผู้ถือหุ้นและหุ้นส่วน ผู้จัดการของห้างได้ทำหลังจากวันที่ ได้รับเลือกตั้งเข้ามา จึงถือว่าเป็นคู่สัญญากับเทศบาลซึ่งต้องถูกถอดถอนสมาชิกภาพ แม้แต่ เมื่อเปลี่ยนให้บิดาเป็นหุ้นส่วนผู้จัดการก็ยังถือว่าเป็นสมาชิกสภาผู้ที่มีผลประโยชน์จากบริษัทก่อสร้างอยู่ดี ซึ่งยังเป็นคู่สัญญากับ เทศบาล กรณีนี้ชี้ให้เห็นถึงปัญหาทางกฎหมาย โดยเฉพาะพระราชบัญญัติการ เลือกตั้งเทศบาลมีได้มีข้อห้ามบุคคลที่เป็น คู่สัญญากับเทศบาลลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภา เทศบาล จึงทำให้รัฐต้องสูญเสียงบประมาณในการเลือกตั้งซ่อม

การขายบริการหรือวัสดุอุปกรณ์หรือให้เช่าทรัพย์สินกับองค์กรปกครองท้องถิ่น

นอกจากการเข้าเป็นผู้รับเหมาในโครงการก่อสร้างต่างๆ ดังกล่าวไปแล้ว ยังพบอีกว่าสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหาร อยู่ในสถานการณ์ความขัดแย้งของผลประโยชน์ได้ ในกรณีที่ดำเนินธุรกิจขายบริการและวัสดุอุปกรณ์กับองค์กรปกครองท้องถิ่นที่ตนเองเป็นสมาชิกเพราะอาจถูกมองว่าหาผลประโยชน์จากเทศบาลลักษณะเช่นนี้พบเห็นมาก

กรณีคณะเทศมนตรีเทศบาลเมือง ก.

ส่วนกรณีเทศบาลเมือง ก. พบว่า นายกเทศมนตรีและเทศมนตรีขายสินค้าหรือบริการของบริษัทตนเองให้กับ เทศบาลเทศบาลเมือง ก. ซื้อรถจักรยานยนต์จากบริษัทจำกัด ซึ่งนายกเทศมนตรีเป็นกรรมการบริษัท โดยเทศมนตรีเมือง ก. เป็นผู้ลงนามในฐานะผู้ซื้อ รวมทั้งการที่เทศบาลนำรถเทศบาลยี่ห้อนิสสันไปตรวจเช็คสภาพที่บริษัทนิสสันจำกัด ซึ่งนายกเทศมนตรีเป็นกรรมการบริษัท โดยกล่าวว่าป็นศูนย์นิสสันแห่งเดียวในจังหวัด นอกจากนั้นเทศมนตรีในฐานะผู้จัดการ และเจ้าของโรงพิมพ์ฯ ได้เป็นผู้รับจ้างเทศบาลพิมพ์หนังสือพิมพ์เทศบาลเมือง ก. รวมทั้งเทศมนตรีอีกท่านในฐานะหุ้นส่วน ของห้างหุ้นส่วนวิดีโอ ซึ่งเทศบาลเมือง ก. ได้ทำการซื้อวัสดุอุปกรณ์จากห้างฯ นี้ รวมทั้งคอมพิวเตอร์ในกรณีสุดท้ายเทศมนตรี ได้แจ้งว่าได้ลาออกจากการเป็นหุ้นส่วนของห้างฯ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาวินิจฉัยว่าในกรณีของเทศบาลเมือง ก. ทั้งนายกเทศมนตรีและเทศมนตรีทั้ง ๒ คน มีส่วนได้เสียในสัญญาสำหรับเทศมนตรีที่ลาออกจากเป็นหุ้นส่วนนั้น คำวินิจฉัยชี้ว่า มิได้ลาออกจริงเนื่องจากห้างฯ นี้มีหุ้นส่วนอยู่เพียง ๒ คน ถ้าลาออกจริงและเหลือผู้ถือหุ้นเพียง ๑ คน ซึ่งไม่อาจคงสภาพห้างฯ มีผลเป็นการเลิกห้างฯโดยปริยายหากแต่เทศมนตรีก็ยัง ทำการค้าขายกับห้างฯ นั้นแสดงว่าเทศมนตรียังคงเป็นหุ้นส่วนของห้างฯ

โมเดลสำหรับการตัดสินใจ

ประเด็น การตัดสินใจ

เจตนาธรรม	อะไรเป็นเจตนาของการให้ของขวัญและหรือผลประโยชน์
กฎ ระเบียบ	มีกฎ ระเบียบ หรือนโยบายอะไรที่เกี่ยวกับการให้ของขวัญและหรือผลประโยชน์
ความเปิดเผย	มีการเปิดเผยต่อสาธารณชนเพียงใด
คุณค่า	ของขวัญและหรือผลประโยชน์มีค่าราคาเท่าใด
หลักจริยธรรม	มีหลักจริยธรรมที่เกี่ยวกับการรับของขวัญหรือไม่ และมีอะไรบ้าง
อัตลักษณ์	ผู้ให้ม้อัตลักษณ์เพื่ออะไร
เวลาและโอกาส	เวลาและโอกาสในการให้ คืออะไร

บรรณานุกรม

ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
(๒๕๕๕). คู่มือการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน. กรุงเทพฯ

สำนักกฎหมาย สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ. (๒๕๕๖), คู่มือ
การปฏิบัติสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐ เพื่อมิให้ดำเนินกิจการที่ขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วน
บุคคลและประโยชน์ส่วนรวมตามมาตรา ๑๐๐ แห่งกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการ
ป้องกันและปราบปรามการทุจริต. นนทบุรี : สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปราม
การทุจริตแห่งชาติ

สำนักงานคณะกรรมการมาตรฐานการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น สป. เอกสารเรื่องความขัดแย้ง
ระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัว และประโยชน์ส่วนรวม : กรณีศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน.

สำนักงานเทศบาลนครอุดรธานี. ประมวลจริยธรรมองค์กรเทศบาลนครอุดรธานี พ.ศ. ๒๕๕๘.

คณะผู้จัดทำ

๑. นายอิทธิพนธ์ ตรีวัฒนสุวรรณ นายกเทศมนตรีนครอุดรธานี
๒. นายสหัส นุ่มวงศ์ ปลัดเทศบาลนครอุดรธานี
๓. ว่าที่ ร.ต.วันชัย เต๋นพ่ายพ์ รองปลัดเทศบาลนครอุดรธานี
๔. น.ส.อุบลพรรณ ศุภศิลป์ ผู้อำนวยการกองวิชาการและแผนงาน
๕. นางวิภาพร ธีระธรรม หัวหน้าฝ่ายประเมินผลและสถิติ
๖. น.ส.ณัฏฐพิชา ราชแข็ง นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ